

Asia: VN/26120/2023-OM-100

Hallinnollisten seuraamusmaksujen määrääminen tietosuojalainsäädännön rikkomuksista julkissektorilla

Lausunnonantajan lausunto

1. Kommentit lakiehdotuksista:

Oikeusministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi viranomaisia koskevista seuraamuksista tietosuojalainsäädännön rikkomisesta. Traficom kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Traficom katsoo, ettei tietosuoja-asetuksen tarkoittamia hallinnollisia seuraamusmaksuja tulisi lähtökohtaisesti ulottaa koskemaan viranomaistahoja.

Tällä hetkellä Tietosuojavaaltuutettu voi yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan a-g ja j alakohtien mukaan antaa julkiselle organisaatiolle rekisterinpitäjänä varoituksen, huomautuksen, määräyksen saattaa käsittelytoimet lainmukaisiksi, antaa määräyksen tietoturvaloukkauksen ilmoittamisesta sekä määrätä henkilötietojen käsittelykiellosta ja tiedonsiirron keskeyttämisestä. Kansallisen tietosuojalain mukaan Tietosuojavaaltuutettu voi myös asettaa tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 2 kohdan c–g ja j ala-kohdassa tarkoitetun päätöksen tehosteeksi uhkasakon.

Traficom:n näkemyksen mukaan Tietosuojavaaltuutetulla on jo nykyisellään käytössään monipuolinen keinovalikoima, joka yhdistettynä virkavastuuta koskevaan sääntelyyn on hyvin kattava varmistamaan tietosuojalainsäädännön noudattamisen viranomaisten toiminnassa. Traficom pitääkin ehdotetun sääntelyn mukaisten seuraamusmaksujen määräämisen mahdollisuutta tarpeettomana keinona tehostaa viranomaisiin kohdistuvaa tietosuojasäännösten valvontaa. Traficom:n näkemyksen mukaan mahdollisiin seuraamusmaksuihin liittyy myös riski siitä, että ne vähentävät entisestään viranomaisten muutenkin pieneneviä määrärahoja ja vaikeuttavat lisää niiden lakisääteisten tehtävien asianmukaista suorittamista nykyisessä tiukassa taloustilanteessa.

2.1 Yleiset kommentit yksittäistä seuraamusmaksua koskevista vaikutuksista ja muista viranomaisvaikutuksista:

-

2.2 Tunnistattekko muita kuin esitysluonnoksessa käsiteltyjä tilanteita, joissa seuraamusmaksua ei olisi mahdollista kohdistaa rekisterinpitäjänä (tai henkilötietojen käsittelijänä) toimivan viranomaisen tai julkishallinnon elimen toimintamenoihin tai muutoin suoraan kyseiselle viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle, ja mistä syystä se ei ole mahdollista?

-

2.3 Tunnistattekko oman budjetin, määrärahojen tai muun rahoituksen käyttämisen valossa muita huomioitavia näkökohtia, joita voi liittyä yksittäiseen viranomaiselle tai julkishallinnon elimelle määrättävään seuraamusmaksuun?

-

2.4 Täydennys ehdotukset ja kommentit tietoyhteiskuntavaikutuksia koskeviin arvioihin:

-

2.5 Muut kommentit ehdotetun sääntelyn vaikutuksista:

-

3. Muut huomiot (tai lausuntonne) esitysluonnoksesta:

Hallituksen esityksen mukaan Tietosuojavaltuutetun toimiston olisi valvontaviranomaisena huomioitava viranomaisen tai julkishallinnon elimen koko ja taloudellinen asema seuraamusmaksua määrättäessä. Hallituksen esityksen perusteella jää kuitenkin epäselväksi, miten viranomaisen koko ja taloudellinen asema käytännössä tulisivat vaikuttamaan seuraamusmaksun määrään. Traficomien näkemyksen mukaan seuraamusmaksujen määrään vaikuttavien kriteerien tulisi olla selkeitä ja ennakoitavissa ja myös viranomaisen olisi esimerkiksi pystyttävä arvioimaan sille määrätyn seuraamusmaksun kohtuullisuutta.

Traficom kannattaa 24 a §:n 5 momenttiin ehdotettua poikkeusta, jossa seuraamusmaksuja koskevien säännösten soveltamisalan ulkopuolelle ehdotetaan jätettäväksi tilanteet, joissa on kyse yleisen tietosuojasetuksen 86 artiklassa tarkoitettusta henkilötietojen luovuttamisesta henkilötietojen suojan ja asiakirjajulkisuuden yhteensovittamiseksi.

Rupponen Mari
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)